SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ

UZUPEŁNIAJĄCEJ

W WADOWICACH,

za rok szkolny 1906.

W WADOWICACH,

Nakładem Wydziału szkoły przemysłowej uzupełniającej.

Z DRUKARNI FRANCISZKA FOLTINA.
1906.

2

A.

Kronika i organizacya Zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 15. września 1905 nabożeństwem.

Wedle statutu składała się szkoła z kursu przygotowawczego o 1 oddziale i z kursu przemysłowego o 2 klasach.

W bieżącym roku szk. odbywała się nauka we wszystkich klasach wedle nowego Planu nauki stósownie do rozp. Wysokiej c. k. Rady szkolnej kraj. z dnia 2. lipca 1903 l. 11293.

W oddziale przygotowawczym udzielano:

nauki religii	w 1 godzinie	tygodniowo;
„ języka polskiego	w 2 godzinach	„
„ pisania	w 1 godzinie	„
„ rachunków . . .	w 2 godzinach	„
„ rysunków . . .	w 2 „	„

W I. klasie przemysłowej uczyli się:

a) **wspólnie** wszyscy uczniowie	nauki religii	1 godz. tyg.	6 godz. tyg.
	„ języka polskiego	1 „ „	
	„ stylistyki . . .	2 „ „	
	„ rachunków . .	2 „ „	
b) **osobno** jedni	„ rysunków . . .	4 „ „	4 godz. tyg.
drudzy . .	„ języka polskiego	1 „ „	4 godz. tyg.
	„ stylistyki . . .	1 „ „	
	„ rachunków . .	2 „ „	

W II. klasie przemysłowej uczyli się:

a) **wspólnie** wszyscy uczniowie	nauki religii	1 godz. tyg.	6 godz. tyg.
	„ języka polskiego	1 „ „	
	„ stylistyki . . .	1 „ „	
	„ rachunków . .	3 „ „	
b) **osobno** jedni	„ rysunków . . .	4 „ „	4 godz. tyg.
drudzy . .	„ języka polskiego	1 „ „	4 godz. tyg.
	„ stylistyki . . .	2 „ „	
	„ rachunków . .	1 „ „	

Na kurs przygotowawczy przyjmowano uczniów, którzy uczęszczali do szkoły ludowej, lecz jej nie ukończyli lub nie

mieli odpowiedniego przygotowania, aby mogli z korzyścią pobierać nauki w szkole przemysłowej.

Do I. klasy kursu przemysłowego przyjmowano uczniów, którzy w ubiegłym roku ukończyli z dobrym postępem kurs przygotowawczy, lub też ukończyli pomyślnie czwartą klasę szkoły ludowej; do II. klasy zaś tych tylko, którzy w ubiegłym roku szkolnym ukończyli z dobrym postępem I. klasę przemysłową w tutejszej szkole.

Nauka odbywała się w myśl statutu w niedziele i święta o godz. 9½ do 11½ rano; zaś w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godz. 6 do 8 wieczór.

Nauka była bezpłatna; uczniowie otrzymywali też wszystkie książki i inne przybory do nauki bezpłatnie.

Uczniowie odbyli 3-dniowe rekolekcye od dnia 3—5 kwietnia, poczem przystąpili do spowiedzi i komunii św.

Rok szkolny zakończono nabożeństwem dnia 13. maja 1906 roku. Po egzaminie, który się odbył także dnia tego uroczyście w przytomności członków Wydziału szkolnego i gości, odczytano klasyfikacyę uczniów i rozdano nogrody, składające się z książeczek kasy oszczędności (włącznej kwocie 119 K.) pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy przytem uczynili największy postęp w nauce.

Wysoki Wydział krajowy ustanowił rozp. z dnia 3. maja 1889 l. 28266 celem pobudzenia uczniów do coraz gorliwszego zajmowania się rysunkami, szczególnie zawodowymi, tak ważnymi dla każdego rękodzielnika, dwie nagrody dla uczniów II. klasy. I w tym roku rozdano dwie nagrody, jedną w kwocie 10 K., drugą w kwocie 6 K. za najlepsze dwa rysunki.

B.

Nadzór miejscowy i zarząd ekonomiczny szkoły sprawował w tym roku Wydział, który składał się z następujących panów:

Dra Jana Iwańskiego, burmistrza, — jako przewodniczącego;

Władysława Chorążego, nadkomisarza budowy kolei, — jako delegata Wydziału krajowego;

Ks. Stanisława Karbowskiego, c. k. inspektora szkół, — jako delegata rządu;

Jana Dworaka, przemysłowca, | jako delegatów
Karola Osiowskiego, introligatora, | Rady powiatowej;
Dra Józefa Korna, adw., zast. przewod. | jako delegatów
Edmunda Krzysztoforskiego, przemysł. | Rady miejskiej.
Seweryna Arzta, dyrektora c. k. gimnazyum, który był oraz kierownikiem szkoły. — Wydział odbył posiedzień 5.

C.

Grono nauczycielskie

przy końcu roku szkolnego.

Kierownikiem zakładu, który się mieścił w 4 klasach tutejszego c. k. gimnazyum, był:

1. Seweryn Arzt, c. k. dyrektor gimnazyalny, kawaler orderu Franciszka Józefa, honorowy obywatel miasta Wadowic.

Nauczycielami byli:

2. Jan Guzdek, c. k. profesor gimnazyalny, uczył języka polskiego i stylistyki w II. klasie przemysłowej, 5 godzin tygodniowo;
3. Ks. Zygmunt Karaś, Dr. teologii, katecheta gimnazyalny, uczył religii we wszystkich klasach, 2 godz. tyg.;
4. Kazimierz Krasuski, dyrektor szkoły Wydziałowej żeńskiej, udzielał rysunków w I. i II. klasie przemysłowej, 8 godzin tygodniowo;
5. Józef Koman, nauczyciel w szkole 6 kl., uczył rysunków w oddziale przygotowawczym, 2 godz. tyg.;
6. Józef Łaszcz, kierownik 4-klasowej szkoły ludowej, udzielał rachunków w I. klasie przemysłowej, 4 godz. tyg.;
7. Marceli Maternowski, c. k. profesor gimnazyalny, udzielał nauki stylistyki i języka polskiego w I. klasie przemysłowej, 5 godz. tyg.;
8. Jan Pollner, c. k. profesor gimnazyalny, udzielał rachunków w II. klasie przemysłowej, 4 godz. tyg.;
9. Franciszek Zając, dyrektor 6-klasowej szkoły ludowej, uczył języka polskiego, pisania i rachunków w oddziale przygotowawczym, 5 godz. tygod.;

Gospodarzami klas byli:

Franciszek Zając w oddziale przygotowawczym,
Józef Łaszcz w I. klasie przemysłowej,
Jan Guzdek w II. klasie przemysłowej.

D.

Statystyka uczniów.

	Oddział przygotowawczy	KLASA I. przemysłowa	KLASA II. przemysłowa	Razem
Uczniów w ciągu r. 1905/6 wpis. było:	49	38	13	100
Z tych opuściło zakład i Wadowice .	14	12	3	29
Pozostało przy końcu roku szkolnego	35	26	10	71
Uczęszczało średnio	75%	80%	80%	78·3%
Z tych klasyfikowano	35	26	10	71
Świadectwo stopnia I. z odzn. otrzymało	1	2	1	4
„ „ I. „	25	22	8	55
Nie uczyniło postępu	9	2	1	12
Wiek uczniów				
na początku roku szkolnego:	przy końcu roku szkolnego:			
a) nie przekroczyło 18 roku życia 94	35	23	9	67
b) miało więcej jak 18 lat . . . 6	—	3	1	4
a) było uczniów (terminatorów) . 89	33	22	10	65
b) „ towarzyszy (subjektów) . 11	2	4	—	6
Wyznanie				
rzymsko-katolickie 88	32	22	7	61
wyznanie mojżeszowe 12	3	4	3	10
Wedle zajęcia było:				
szewców 35	14	6	2	22
krawców 14	6	5	1	12
kuśnierzy 1	1	—	—	1
powroźników 2	—	1	—	1
tapicerów 1	—	1	—	1
rymarzy 1	—	—	—	—
stolarzy 3	1	—	2	3
ślusarzy 5	1	2	1	4
kamieniarzy 1	1	—	—	1
blacharzy 2	1	1	—	2
kowali 3	—	3	—	3
introligatorów 1	—	—	—	—
malarzy 1	—	—	—	—
piekarzy 6	3	—	—	3
piernikarzy 3	2	—	—	2
masarzy i rzeźników . . . 8	3	2	2	7
kupców 12	2	5	1	8
fryzyerów 1	—	—	1	1
Razem . . 100	35	26	10	71

E.

Fundusze szkolne.

Do kasy szkoły przemysłowej uzupełniającej wpływają corocznie:

a) datek Rady gminnej Wadowic w kwocie 800 K.
b) „ powiatowej kasy oszczęd. „ 400 „
c) „ Rady powiatowej . „ 200 „
d) subwencya Wydziału krajowego i
e) „ c. k. Ministerstwa W. i Ośw.

Te ostatnie subwencye są zmienne.
W roku 1905 wynosiła subwencya krajowa 779 K.
„ państwa 1000 K.

Prócz tego daje gmina miasta Wadowic corocznie na oświetlenie i usługę kwotę 300 K.

F.

Środki naukowe.

Inwentarz szkoły przemysłowej obejmuje obecnie:

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	h.
1	Andel, Geometrisches Ornament	7	36
2	Fallenböck, Elementar-Zeichenschule	11	4
3	Böcklen, Vorlagenwerk für constructives Zeichnen	24	84
4	Herdtle, Elemente des Zeichnens	4	62
5	Herdtle, Geometrische Ornamente	19	84
6	Herdtle, Blätter, Blumen und Ornamente . .	9	94
7	Storch, Einfache Möbel	11	4
8	Rothe, Vorlagen für Bau-und Möbel-Tischler I. i II.	18	40
9	Gernhardt, Vorlagen für Schuhmacher . . .	11	4
10	Gottlob, Vorlagen für Schmiede	16	56
11	Gottlob, Musterbuch für die Möbeltischler . .	27	60
12	Gottlob, Musterbuch für Kunstschlosser . . .	16	56
13	Hölder, Arbeiten des Schlossers I.	8	84
14	Kretschmer, Holzverbindungen	7	36
15	Flinzer, Metoda nauki rysunków	3	60
16	Bayer, & Wunderlich, Formensammlung für Freihandzeichnen	12	72
17	Richter, Zeichenvorlagen für Schneider . . .	2	20
18	Mehl, Vorlegeblätter für Decorations- und Schriftenmaler	12	16
19	Chemnitz, Zeichnungen des Schlossers . . .	11	4
20	Cyrkiel	6	48
21	Rajscajgów większych 8	37	44
22	Rajscajgów mniejszych 15	42	70
23	Szafa jodłowa polakierowana	32	—
24	Tablica	22	—
25	Jan Rotter, Metodyczne wzory rysunkowe .	—	—
26	Józef Solecki, nauka rachunków dla przemysłowców	—	—
27-127	Modele gipsowe	215	20
128	Sławomir Odrzywolski, Zabytki przemysłu artystycznego w Polsce	—	—
129	Szafa jodłowa lakierowana	40	—
130	Szafa jodłowa lakierowana	40	—
131	Ekierka	3	90
132	2 Rajszyny	4	80
133	Rajszyn małych 20 sztuk	8	80

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	h.
134	Rajsbretów małych 20 sztuk	28	—
135	Rajsbretów dużych 3 sztuki	18	—
136	Sztalug 3 sztuki	12	—
137	Szafa oszklona z komodą	56	—
138	Szafa jodłowa	32	—
139	Anton Andel, Das polichrome Flachornament tab. 25	36	—
140	Czischek Ludwig, Vorlegeblätter über Bauschlosserei tab. 60	30	—
141	Hesky Carl, Einfache Objecte des Bau- und Maschinenfaches, 48 tablic	40	40
142	Ortwein A. Gedrehte Arbeiten aus Stein t. 12	7	20
143	„ Arbeiten aus Stein t. 24	8	—
144	„ Arbeiten im gebrannten Thon t 16 .	10	—
145	Rievel u. K. Schmidt, Bautechnische Vorlegeblätter t. 46	30	—
146	Wild Josef, Vorlagenwerk für geom. und Projectionszeichnen t. 31	2	—
147	Schmidt H, Roboty kamieniarskie w budownictwie t. 27	14	—
148	Gernhard E. Vorl. für das Fachzeichnen der Frauenkleidermacher	8	—
149	E. Ludwig u. O. Horn, Mustervorlagen u. Motive für die Decoration von Buchdecken und Rücken	14	40
150	E. Herdtle, Stylisierte Blumen a. allen Kunstepochen	9	—
151	Ch. Schröder, Klempner-Schule, Konstruktions lehre für Bauklempnerei t. 30	8	10
152	Ch. Schröder, Konstruktionslehre. Zweite Folge t. 27	16	20
153	F. Fink, Die Arbeiten des Spenglers	8	94
154	Bucher Bruno, Real-Lexikon d. Kunstgewerbe	10	—
155	Dwie ramy stojące (parawany)	6	40
156	7 modelów drewnianych	20	60
157	30 bloków poprawnych (Peireka)	57	60
158	2 statywy żelazne	40	—
159	Mandel, Unfallversicherung der Arbeiter . .	3	20
	„ Krankenversicherung der Arbeiter .	3	20

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	h.
160	Pietrzycki, Nauka rachunkowości t. 2 . . .	8	50
161	Antoniewicz, Nauka buchalteryi t. I. i II. . .	7	40
162	Feldegg, Grundriss der kunstgewerblichen Formenlehre	4	32
163	Petzendorfer, Schriftenatlas	30	80
164	Falke, die Kunst im Hause	7	20
165	Romberg, Taschenbuch für Stubenmaler . .	4	80
166	Dolmetsch, Ornamentschatz	30	—
167	T. Prawdzic, Przewodnik dla szewców . . .	3	—
168	Decorative Vorbilder	14	40
169	Przewodnik dla murarzy	3	—
170	Przewodnik dla cieśli	3	—
171	Urządzenie pomieszkań	—	—

Nadto posiada zakład bibliotekę uczniów, która obejmuje obecnie 400 dziełek polskich do czytania, z której korzystają uczniowie I. i II. klasy przemysłowej. W tym roku przeczytało 50 uczniów 506 dziełek.

Zawiadowcą zbiorów rysunkowych i biblioteki był dyr. Krasuski.

Świetna Dyrekcya powiatowej Kasy oszczędności dała w tym roku 25 Kor. na zakupno książeczek do tej biblioteki.

G.

Klasyfikacya uczniów.

Uczniowie celujący, jakoteż uczniowie oznaczeni * otrzymali za chwalebne zachowanie i wytrwałą pilność, nagrodę.

Oddział przygotowawczy:

Uczniów wpisanych 49; opuściło zakład 14; klasyfikowano 35.

Świadectwo stopnia I. z odznaczeniem otrzymał:

1. Baran Jan.

Świadectwo stopnia I. otrzymali:

1. Balonek Józef,
2. Bartosik Wiktor,
3. Bogunia Władysław,
4. Fleischer Abraham,
5. Geldzähler Szymon,
6. Gunia Stanisław,
7. Koziara Adam,
8. Leibler Dawid,
9. Mosór Franciszek,
10. Opaliński Jan,
11. *Opaliński Ludwik,
12. Paleczny Jan,
13. Piotrowicz Władysław,
14. *Powroźnik Albin,
15. Przystał Piotr,
16. Ramza Jan,

17. Siwek Wojciech,
18. Słupski Leopold,
19. Stanek Franciszek,
20. Sternal Jan,
21. Wesołowicz Franciszek,
22. Wicher Józef,
23. Wnęk Antoni,
24. *Zawiła Józef,
25. Źróbek Wojciech.

Nie uczyniło postępu 9.

I. klasa kursu przemysłowego:

Uczniów wpisanych 38; opuściło zakład 12; klasyfikowano 26.

Świadectwo stopnia I. z odznaczeniem otrzymali:

1. Duszyński Andrzej, — 2. Grzybek Józef.

Świadectwo stopnia I. otrzymali:

1. *Babiński Stefan,
2. Babicz Leon,
3. Borger Emanuel,
4. Brańka Józef,
5. Czarnucha Grzegorz,
6. Elsner Adolf,
7. *Fryś Jan,
8. Guzdek Wawrzyniec,
9. Kichel Abraham,
10. Łyczak Józef,
11. Malter Naftali,
12. Mecnarowski Karol,
13. Opaliński Franciszek,
14. Porwal Karol,
15. *Romańczyk Andrzej,
16. Stela Józef,
17. Szczerbowski Andrzej,
18. *Vlach Hugo,
19. *Zając Stefan,
20. Zawiła Józef,
21. Szafran Rudolf,
22. Goldberger Tobiasz.

Postępu nie uczyniło 2 uczniów.

II. klasa kursu przemysłowego:

Uczniów wpisanych 13; opuściło zakład 3; klasyfikowano 10

Świadectwo stopnia I. z odznaczeniem otrzymał:

1. Wider Tomasz.

Świadectwo stopnia I. otrzymali:

1. Bicz Józef,
2. Kraszewski Stefan
3. *Nachmann Herman,
4. Offner Szymon,
5. Orzeł Stanisław,
6. Posner Wilhelm,
7. Szylder Franciszek,
8. *Twaróg Jan.

Postępu nie uczynił uczeń 1.

Nagrody, które ustanowił Wydział krajowy za najlepsze rysunki fachowe, otrzymali uczniowie:

1. Wider Tomasz, stolarz, 10 K.
2. Twaróg Jan, stolarz, 6 K.

H.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów do tutejszej szkoły przemysłowej uzupełniającej na rok szkolny 1907 trwać będą od dnia 10. do 16. września 1906 r.

Dnia 16. września rozpocznie się nauka.

Do uczęszczania na naukę w tej szkole obowiązani są w myśl §§. 75a i 100 ustawy przemysłowej wszyscy terminatorzy i czeladnicy, którzy szkoły nie ukończyli.

Każdy uczeń przyjęty do szkoły, otrzyma książeczkę kontrolną, w której będzie uwidocznione, na który kurs został przyjęty i w jakim czasie ma uczęszczać na lekcye. W książeczce tej będzie także celem ułatwienia kontroli pracodawcom nad uczęszczaniem ich pupilów do szkoły, każdorazowa obecność ucznia na nauce stwierdzona. Każdy uczeń ma regularnie uczęszczać na naukę szkolną, nieobecność jego z powodów nadzwyczajnych winni pracodawcy usprawiedliwić, aby niezachodziła potrzeba urzędowych upomnień, a tem mniej zastosowania §§. 75 i 133 ustawy przemysłowej, nakładającej na opornych grzywny od 20 do 800 K.

Uczniowie otrzymają bezpłatnie do użytku książki i wszystkie przybory naukowe.

Wydział szkoły przemysłowej uzupełniającej

w Wadowicach, dnia 13. maja 1906.

